

ANNICK DE SOUZENELLE

Marea întoarcere

GENEALOGIA LUI ADAM.
SIMBOL ȘI INTERPRETARE
PENTRU OMUL MODERN

Traducere din limba franceză și prefață de
MIHAI LAURENȚIU GÂNJ

EDITURA HERALD
București

CUPRINS

ANNICK DE SOUZENELLE – REPERE DIN VIAȚA ȘI OPERA SA	9
MAREA ÎNTOARCERE	
PREAMBUL	50
INTRODUCERE	53
Capitolul 1	
'ADAM	63
Capitolul 2	
<i>QAYIN ȘI HABEL</i>	73
Capitolul 3	
HANOK	79
Capitolul 4	
'IRAD	87
Capitolul 5	
<i>MEHUYA'EL / MEHIYYA'EL</i>	91
Capitolul 6	
<i>METUȘA'EL</i>	97
Capitolul 7	
LEMEK	113

Capitolul 8

PRIMA TRIADĂ

'ADAM, ŞET, 'ENOŞ

ULTIMELE TREI LUNI DE GESTAŢIE COSMICĂ 127

Capitolul 9

A DOUA TRIADĂ

QEYNAN, MAHALALE'EL, YERED

QEYNAN 137

MAHALALE'EL 138

YERED 140

Capitolul 10

A TREIA TRIADĂ

HANOK, METUŞALAH, LEMEK

Hanok 143

Metuşalah 145

Lemek 146

Capitolul 11

NOAH (NOE) 149

CONCLUZIE 157

ALFABETUL EBRAIC 167

MAREA ÎNTOARCERE

Dumnezeu i-a zis lui Adam:

„În sudoarea nărilor tale îți vei mânca
pâinea ta, până TE VEI ÎNTOARCE
spre 'Adamah, căci din ea ai fost luat; căci țărână
(roditoare) ești și spre țărână
ÎNTOARCE-TE!”
(Facerea, 3, 19)¹

¹ Traducerile și interpretările textului biblic, pornind de la originalul ebraic, aparțin pe parcursul acestei cărți autoarei; atunci când se fac trimiteri la traduceri oficiale în notele de subsol, dacă nu facem vreo altă precizare, acestea vor fi citate din *Biblia*, Ed. Institutului Biblic și de misiune al B.O.R, București, 1997. (N. tr.)

PREAMBUL

Genealogia lui 'Adam mi-a stârnit curiozitatea de multă vreme. Am examinat puțin subiectul numelor atunci când am scris *Alianța de Foc*¹, în urmă cu 40 de ani, dar, chemată de o altă urgență, am lăsat deoparte acești patriarhi și comorile pe care le ascundeau. Urgența în acea vreme era aceea de a mă dedica pentru a desprinde din mesajul biblic o antropologie iudeo-creștină temeinică, așezată pe bazele ultimelor lucrări științifice freudiene și apoi jungiene.

Acum, aflată la o vârstă care, mai mult decât evenimentele, mă izolează în casă, am avut tot timpul pentru a reveni la acești Seniori.

Mi i-am imaginat atunci pe fiecare veghind câte o lună a gestației fetusului adamic în inima matricei cosmice.

Această meditație este însoțită, bineînțeles, de ceea ce trăim cu toții de ani buni: o cursă îndreptată spre a avea, care ne-a făcut să ne însușim fructul Arborelui Cunoașterii prin mijloacele științifice. Această „însușire” s-a petrecut fără ca fructul să fi fost integrat pe cale interioară. Or, numai această devenire interioară i-ar fi făcut pe unii să se ridice la înălțimea unei etici juste; cum

¹ Annick de Souzenelle, *Alliance de Feu, une lecture chrétienne tu texte hébreu de la Genèse (Alianța de Foc, o lectură creștină a textului ebraic al Genezei)*, prima ediție, 2 volume, Dervy-Livres, Paris, 1986 și 1989; reeditată la Albin Michel în 1995. (N. tr.)

nicio înțelepciune nu ne-a frânat înaintarea, ne apropiem azi de violul Arborelui Vieții, și iată-ne opriiți din cursa noastră!

Este însă mai dificil să ne schimbăm direcția cu forța, „dându-ne peste cap”, cum spunea Christiane Singer, decât să facem noi înșine această întoarcere, dintr-un elan pur al spiritului. De unde panica noastră și numeroasele erori sociale regretabile pe care această cursă le va produce!

Femeile pot să-și amintească: nu s-a întors, oare, ca o clătită orice făt în pântecul lor la începutul celei de-a șaptea luni de sarcină? Pe planul anatomo-fiziologic formarea lui era încheiată. Această condiție fiind îndeplinită, de ce nu are loc nașterea în această lună?

Totul se petrece ca și cum, înainte de a se naște, o informație suplimentară trebuie dată acestui copil, o informație care nu mai vine din aceste rădăcini pământeste-animale, ci din cele care îl reunesc cu calitatea sa de „chip al lui Dumnezeu”. Într-un cuvânt, ca și cum, începând cu luna a șaptea de sarcină, copilului îi este redată memoria ontologiei sale!

Iar acest lucru este scris în mod dumnezeiesc în câteva versete a căror sobrietate biblică nu este egalată decât de importanța mării întoarceri care aruncă azi omenirea în procesul divino-uman de „facere” a propriei sale divinități.

INTRODUCERE

Mă aflu odată în Israel, la Tfat (Safed), patria cabaliștilor, când, într-o noapte, am primit o informație în vis, care afirma cu putere următorul mesaj:

„Tu nu vei pleca din acest oraș până nu îl vei întâlni pe bunicul tău”

Foarte mirată de acest mesaj – pentru că nu știam să fi avut rude de origine evreiască –, am înțeles deodată că genealogiile nu țin seama de originile noastre de tip „pământ”, de ordin animal – dacă îmi pot permite să dau acestei calități toată noblețea violenței sale – și am realizat că noi avem, de asemenea, o origine „cerească”, iar prin aceasta vreau să spun „spirituală”.

Acest „bunic” ascuns este cel care m-a călăuzit într-o bună zi să descopăr atâtea erori de interpretare, chiar de traducere, începând cu cea din primul cânt al Psalmilor care, în realitate, spune:

„Fericit este Omul care nu umblă după cum îl sfătuiesc cei răi... el este ca un arbore răsădit la **ruptura** apelor...”¹

Ruptura între „Apele-de-Sus” și „Apele-de-Jos” care, mai întâi „una”, au fost despărțite de Dumnezeu – *'Elohim* și imediat

¹ Psalmi, 1, 1–3: „Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor și în calea păcătoșilor nu a stat și pe scaunul hulitorilor n-a șezut; Ci în legea Domnului e voia lui și la legea Lui va cugeta ziua și noaptea. Și va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său va da la vremea sa și frunza lui nu va cădea și toate câte va face vor spori”.

unite printr-un fel de cordon ombilical care vine să hrănească Apele-de-Jos din cele aflate Sus, în a doua zi a Facerii.

În toate textele sacre apa simbolizează necunoscutul:

— necunoscutul divin care, cu toate acestea, se va face cunoscut într-o depășire infinită a oricărei contradicții în Apele-de-Sus;

— necunoscutul din Apele-de-Jos, făcut din energiile potențiale chemate să fie realizate.

Astfel, Omul este acel arbore pe care l-a văzut Psalmistul, un arbore care își trage seva din două izvoare de viață. Este același despre care mărturisește tânărul orb tămăduit de Iisus Hristos în Evanghelii și care strigă: „Văd un om, este ca un copac care merge”¹

Prin Tatăl nostru și Dumnezeuul creator, noi suntem de origine divină, iar părul capului nostru reprezintă în mod simbolic rădăcinile ei, vizibile ochilor noștri. Ele au fost îndelung onorate de către popoarele care păstrau amintirea lor: șuvița de păr a lui Allah, lăsată pe creștetul capului de bebeluș din Islam sau codița de păr care stabilea legătura cu Tao pentru manciurienii din dinastia chineză Qing constituiau obiceiuri vii în secolul trecut.

În tradiția noastră, îngerul Domnului îi vestește femeii lui *Manoe*, pe când aceasta era stearpă, că urma să dea naștere unui copil: „...briциul nu va trece deasupra capului său, pentru că pruncul acesta va fi consacrat lui Dumnezeu chiar din pântecel mamei sale”² Cunoaștem apoi faptele miraculoase ale acestui fiu, pe nume Samson, a cărui forță întreagă se găsea în părul său.

¹ Marcu, 8, 24: „Și el, ridicându-și ochii, a zis: «Zăresc oamenii; îi văd ca pe niște copaci umblând»”.

² Judecătorii, 13, 5: „Că iată ai să zămisești și ai să naști un fiu; și nu se va atinge briциul de capul lui, pentru că pruncul acesta va fi chiar din pântecel mamei sale nazireu al lui Dumnezeu și va începe să izbăvească pe Israel din mâna Filistenilor”.

Părul își transmite informația sa către rinichi, se spune în medicina tradițională chineză, iar aceștia sunt încărcăți cu forța procreatoare și cu puterea creatoare. Picioarele noastre își înfig rădăcinile în mod invizibil în pământ, iar genunchii sunt simboluri ale nașterii. Cu siguranță provenim din lumea animală. Nu dintr-o „târâtoare a acestei lumi”: *Remes* – din ultima târâtoare scoasă din măruntaiele dumnezeiești este creat 'Adam' („a crea” – *bara'* în ebraică – poate fi citit ca „în vedere” sau „a pune în vedere – a pune alteritatea”. Dar cine poate fi altul decât Dumnezeu? A crea, pentru Dumnezeu, este ca și cum s-ar goli de sine însuși; ceea ce introduce aici o noțiune de gol-plin)?

„Acest cel din urmă creat”, ni se spune, este nu mai puțin înzestrat ca noi, toți, cu Sămânța divină care ne întemeiază pe fiecare și care îi va îngădui să intre în concertul dumnezeiesc. Din această perspectivă, fiecare dintre celulele noastre animale nu conține, oare, informația întregului trup? Am făcut experiența științifică constând în clonarea unei oi: a fost concludentă!

Cu toate acestea, nu pe calea științifică va putea Omul să devină Dumnezeu, ci doar prin puterea care se naște pe nicovala inimii unde Omul își va depune fierul ființei sale și din care făurarul divin va face aramă, iar mai apoi aur! Toate cărțile mele stau mărturie pentru rolul nostru de actori în această lucrare tainică și minunată pe care întreaga umanitate este chemată să o trăiască împreună cu Dumnezeul său, atunci când va deveni conștientă de noblețea sa.

Precum un Arbore – pentru a reveni la această imagine fondatoare – Omul își are picioarele bine așezate pe pământ, dar respiră și își ia lumină din lumea dumnezeiască. El moștenește această dublă origine. Această dublă origine o moștenește, de asemenea, și orice lucru, care nu dobândește viață decât dacă

este legat de obiectul din lumea divină care îl întemeiază; rupt de acesta, lucrul produce ciumă.¹

La nașterea sa în această lume, pruncul își mai aduce aminte încă de cer, iar această amintire se șterge încetul cu încetul în primii 5 ani din viața sa, pentru a fi preluată ulterior de o memorie religioasă colectivă care nu mai este decât o imagine – adesea deformată – a modelului său. După o scurtă vreme, imaginea își va trăda originea și nu va vorbi decât despre un cer străin Omului, un cer care îl domină și îl judecă. Și va veni rândul Omului să îl respingă și să trăiască un deșert în inima sa, în care va muri sau se va transforma radical.

Am avut șansa să încep această transformare pe când mă aflam la Țfat, în urmă cu 50 de ani, și l-am întâlnit pe acest „bunic”... Filiația mea divină trecea așadar prin Israel – nu statul politic, ci poporul plămădit de Tradiția sa, de o bogăție infinită. Despre una dintre aceste bogății vreau să vă împărtășesc în această ultimă carte.

Scot la iveală această nouă comoară din genealogia lui 'Adam, numele primului om pe care mitul biblic îl dă umanității întregi: bărbați și femei.

Această genealogie ne este povestită de-a lungul capitolelor al patrulea și al cincilea din cartea Facerii; numele acestor patriarhi ne sunt prezentate ca fiind etape ale omenirii traversând timpurile.

Omenirea se prezintă în această perspectivă precum un fetus în interiorul matricei noastre cosmice în care își asumă o perioadă de gestație de nouă luni, fiecare dintre aceste „luni” părând să fie compusă din 2 100 de ani ai istoriei reale.

¹ Ieșirea, 9, 15: „De Mi-aș fi întins mâna și te-aș fi lovit pe tine și pe poporul tău cu ciumă, tu ai fi fost șters de pe fața pământului”.

CAPITOLUL 1

'ADAM

Dumnezeu-'*Elohim* a zis: „Să facem un '*Adam* după chipul nostru, capabil de asemănare, ca să stăpânească peștii mării, păsările cerului, animalele domestice și tot pământul, toate târătoarele ce se târăsc pe pământ”¹.

'*Adam*! Acest nume al primului patriarh este dat în a șasea zi a Facerii celui din urmă animal târător al pământului: *Remes*, pe care Dumnezeu l-a creat și căruia El îi propune o onoare incredibilă! Acest nume este cu atât mai important cu cât el nu doar că veghează asupra vieții primului născut din rasa omească, ci, în plus, toată omenirea îl moștenește. Astfel ea este, și deci prin fiecare fiecare '*Adam* (bărbat sau femeie), chemat(ă) să devină și să fie transformat(ă) de Dumnezeu pentru a ajunge la asemănarea cu Dumnezeu.

Creat animal printre cele care viețuiesc în Apele-de-Jos, în cea de-a cincea zi a Facerii, la capătul a ceea ce putem spune că este un *expir dumnezeiesc*, este îmbrăcat cu numele de '*Adam* în a șasea zi prin acceptarea sa de a deveni responsabil de *inspir*.

¹ Facerea, 1, 26: „Și a zis Dumnezeu: «Să facem om după chipul și după asemănarea Noastră, ca să stăpânească peștii mării, păsările cerului, animalele domestice, toate vietățile ce se târăsc pe pământ și tot pământul!»”

În această a șasea zi este creat din nou, ca într-o nouă naștere, dar de această dată în calitate de chip al lui Dumnezeu – și bărbat, și femeie –, pentru a ajunge la asemănare. Diferențiat de Dumnezeu, el este făcut „cealaltă parte” a lui Dumnezeu, adică femininul lui Dumnezeu. Ne este posibil atunci să spunem că, prin aceasta, el își semnează contractul nupțial cu Dumnezeu.

Omul promite să se întoarcă la Dumnezeu într-un fel de marș nupțial, care constă într-un proces de integrare progresivă a energiilor animale pe care le-a primit în grijă.

Ultima partea a basmului *Piele de măgar* pune bine în lumină acest drum care conduce omenirea feminină în fața Dumnezeului său pentru a se dezbrăca de haina de piele animală și pentru a se îmbrăca în veșminte în culori din ce în ce mai strălucitoare, de la pielea de măgar până la rochia de soare, țesută din aur, la vederea Domnului său.

Ceea ce ni se dezvăluie aici este fundamental: 'Adam va putea face experiența adevăratei sale libertăți doar prin restabilirea dinamicii ontologiei sale. Motivele care l-ar îndepărta de acest drum nupțial ar deveni stăpânii lui 'Adam, iar acesta, sclavul lor. Aceasta este, din nefericire, alegerea sa actuală!

Scripturile ni-l prezintă așadar pe 'Adam ca fiind creat, scos din Dumnezeu, în două etape diferite: în ziua a cincea a Facerii, în calitatea sa animală (un bulgăre din „țărâna” care „mișună” de animale), și a doua oară în această a șasea zi, în calitatea sa divină.

Privirea dumnezeiască l-a pătruns cu un foc care este cel al Duhului, de care nu a avut parte niciun alt animal. Acest foc alcătuiește măreția lui 'Adam și responsabilitatea sa imensă, pentru că el trebuie să ajungă să trezească și să facă să încolțească Sămânța divină care este Chipul său.

'Adam este atunci introdus în legile divine care îi guvernează viața, în mod special în cea care, în oglindă, îi cere să se dife-

rențieze de „cealaltă parte”, de propria sa parte feminină numită 'Iṣah (astăzi inconștientul nostru); aceasta poartă în pânțele lumea animală creată în a cincea zi a Facerii, din care 'Adam a fost scos; ea poartă de altfel numele de 'Adamah în calitatea sa de matrice; 'Iṣah este soția. Nunta lui 'Adam cu 'Iṣah a sa reprezintă condiția nunții pe care este chemat să o trăiască în relația sa cu Dumnezeu.

A se cununa cu 'Iṣah înseamnă a penetra adâncurile ființei proprii și a deveni conștient, după ce le-a numit, una câte una, de energiile animale care îl locuiesc și care își exprimă violența. Integrată, fiecare dintre aceste energii își va oferi informația.¹

A recunoaște și a numi aceste puteri care alcătuiesc prima identitate a lui 'Adam, ego-ul său animal, implică un efort de discernământ riguros, de smerenie și de detașare. Această probă, care este descrisă în capitolul al treilea al Facerii, este traversată de 'Iṣah singură; 'Adam, în totalitate inconștient, își lasă partea sa feminină pradă celor trei fiare din zona tenebrelor: plăcerea, posesia și puterea – toate cele trei trezite prin ispita fructului Arborelui Cunoașterii. 'Iṣah cea inconștientă, identificată cu cele trei fiare, ia fructul și i-l dă lui 'Adam care, lipsit de vigilență, îl mănâncă.

Dar „în ziua în care veți mânca din el, vă veți transforma”², le-a zis Dumnezeu. Iar 'Adam se transformă, dar regresând; se întoarce la o stare de nediferențiere față de 'Iṣah a sa, identificat până la confundare cu animalele din interior, ancorat în rădăcinile sale de tip pământ. A redevenit un animal târâtor destinat

¹ Facerea, 2, 19: „Și Domnul Dumnezeu, Care făcuse din pământ toate fiarele câmpului și toate păsările cerului, le-a adus la Adam, ca să vadă cum le va numi; așa ca toate ființele vii să se numească precum le va numi Adam”.

² Facerea, 2, 17: „Iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci, în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit!” – aici autoarea traduce într-un registru nou verbul din ebraică *Mot*, redat în mod obișnuit prin „a muri”. (*N. tr.*)

totuși asemănării – căci Dumnezeu, El, este loial! Dar 'Adam uită de această promisiune dumnezeiască, uită de atâtea alte lucruri!

În această perspectivă, nu vorbim despre un 'Adam care, pentru a fi pedepsit, a fost alungat din paradisul în care trăia cu Eva – soția lui –, ci despre Omul care, după ce a fost luat din lumea animală, a fost îmbrăcat cu veșmântul sacru al ontologiei sale pentru a integra această lume animală. Și care, atunci când Dumnezeu îl verifică dacă și-a însușit veșmântul protector, nu trece această probă.

După ce a regresat în starea de confundare cu 'Ișah a sa din interior, nu mai are punte de comunicare cu aceasta și se lasă devorat de lumea animală care îl locuiește, în loc să îi integreze energia și să primească de la ea informația.

Odată ce partea sa feminină interioară este uitată, Omul se orientează spre femeia sa exterioară, Eva – *Hawah* în ebraică – femeia care se numește așa „pentru că dă viață”¹, dar o viață animală. Cea care va da viață dumnezeiască va fi *Hayah*, *Hay* fiind viața, cea care, având o calitate divină (mulțumită literei *Yod*), se cucerește atunci când, învingător al „barierei” *Het*², 'Adam își va cuceri ontologia.

Acest lucru înseamnă că *Hawah*, Eva, nu dă naștere decât vieții animale, în care prezența dumnezeiască rămâne o sămânță foarte firavă.

¹ Facerea, 3, 20: „Și a pus Adam femeii sale numele Eva, adică viață, pentru că ea era să fie mama tuturor celor vii”.

² Această interpretare și altele asemenea sunt posibile întrucât în limba ebraică fiecare literă poartă un nume. Litera *H* – ה – din compoziția substantivului: *Hay*, „viață”, poartă numele de *Het*, ceea ce înseamnă „barieră”, „îngrăditură”. (*N. tr.*)